

Bir tartışma: CHP'nin tercihi ne olmalı?

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Pazartesi günü yayımlanan yazımda 27 Mayıs anlayış ve modelinin 1983-98 arasında ciddi bir yıpranmaya maruz kaldığını söyledim. Çünkü, bu süre zarfında meydana gelen siyasal - toplumsal oluşumlar geleneksel merkez anlayışını parçalamıştı.

Özellikle 1980'lerdeki görece liberal yaklaşımlar ve 1990'lardaki küreselleşme ve sivilleşme süreci bu gelişmede başı çekiyordu. Sonuçta mülkiye ve askeriyeden oluşan merkezi devlet gerilemişti. Fakat gene o yazıda, merkezin, yaşadığı erozyonu 28 Şubat'la birlikte durdurduğunu da söylüyordum. 28 Şubat klasik merkezin malum ittifaklarıyla geriye dönüşü idi. Bu 27 Mayıs anlayış ve modelinin ihyasıdır diyordum.

Kısa bir süre önce İlhan Selçuk'un Cumhuriyet'te yazdığı bir yazıda CHP hakkında söyledikleri hem bu görüşlerimi en azından bana karşı doğrulayan hem de CHP'nin niçin yıprandığını ve bugünkü konumuna düştüğünü yeterince açıklayan bir husus. Doğruluyor, çünkü, andığım yazımda 27 Mayıs (dolayısıyla da 28

Şubat) modelinin sahibi kendisini sol diye nitelendiren fakat aslında Kemalist olan bir kesimdir, modelin belkemiği ordu, tarihsel taşıyıcısı da CHP'dir demiştim. Şimdi, Selçuk CHP'yi 28 Şubat'ı yeterince benimsememekle suçlayarak ve kurtuluşunun o modelle bütünleşmek olduğunu söyleyerek değiştiğim iki hususu da adeta somutlaştırıyor. Kaldı ki, CHP, bana göre 28 Şubat'la özdeşleşmediği için değil, tıpkı DTP gibi o süreçle bütünleştiği için kaybetmiştir. Ayrıca da CHP'nin 28 Şubat'a niçin sahip çıktığını gelin izleyelim.

28 Şubat'tan çok önce, yeni CHP oluşmaya başladığında ortaya ilk koyulan modele göre parti klasik Kemalist ideolojiyle yeniden örtüşmeyecekti. Kuşkusuz kendi geçmişini benimseyecek fakat onu bugün de geçerli bir model olarak sunmayacaktı. Çünkü, klasik CHP ideolojisi özellikle kimlik ve fark politikalarının ortaya çıktığı, siyaseti belirlediği bir dönemde daha fazla etkili olamazdı. Ayrıca bir toplumsal dönüşüm yaşanmıştı. Yeni siyasal yapılar ve talepler ortaya çıkmıştı. Bunların sonucunda doğan üç büyük gerilim, laiklik, meşruiyet ve kimlik bunalımı, CHP ideolojisinin belkemiğini oluşturuyordu. CHP artık şiddetle eleştirilen bir modernleşme modelinin ideolojik partisi olarak görülüyordu.

CHP, Uğur Mumcu'nun öldürülmesinden sonra yükselen dalgayı sezdi. Onu yakalamaya çalıştı ve onun kendisine güç kazandıracağını varsaydı. Oysa o dalga aslında yıpranan merkezin kendisini yeniden oluşturması ve meşrulaştırması süreciydi. CHP bunu sezip sınırlarını tayin edemedi. Kendisini klasik laiklik anlayışıyla ve geleneksel ideolojiyle, o arada da orduyla özdeşleştirdi. O özdeşleştirme yeni toplumsal oluşumlara ve taleplere sırtını dönmesi demektir. Daha da ileri gitti. Klasik modeli somutlaştıran 28 Şubat'ı da benimsedi ve savundu. O dönemde DSP'yi ve MHP'yi öne çıkaran 28 Şubat'ı sahiplenmeleri ya da tek başına milliyetçilikleri değil, aslında CHP'nin ele alması gereken yeni toplumsal unsurlara olan bağlarıydı.

Bugün İlhan Selçuk'un önerdiği model 1961 anlayışının, hatta ondan sonra da devreye giren Yön zihniyetinin bir uzantısıdır. Toplumsal dönüşüm ordunun etkinliğiyle sağlanabilir ve klasik Kemalist ideolojiden ötesi yoktur. CHP bu modelin taşıyıcısı olmalıdır.

O da olabilir tabii! Ama bana kalırsa CHP'nin yapması gereken ama belli ki yapamadığı merkezi ve 28 Şubat'ı değil, çevreyi ve yeni oluşumları sahiplenecek yepyeni bir ideoloji üretmesidir. Tercih onun!